

Saksframlegg

Saksmappe:
2013/713

Saksbeh:
Susan Guerra

Dato: 05.09.2013

Arkivkode:
930.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Kultur- og nærmiljøkomiteen	17.09.2013
Helse- og sosialkomiteen	19.09.2013
Bydelsutvalget	26.09.2013

VH 12 Områdesatsing rundt Sandaker /Åsen

Saken gjelder Bydelsutvalgets verbalvedtak fattet i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2013

- VH 12 Bydelsutvalget ber bydelsdirektør komme med en skriftlig eller muntlig redegjørelse for områdesatsingen i de kommunale gårdene rundt Sandaker/Åsen. Det bør også bli vurdert hvordan man samtidig skal holde ved like det som er oppnådd etter liknende satsing i Drøbakgate 1 og Arendalsgate 3.

Bakgrunn:

Det vises til **BU sak 10/15 om Bomiljøprosjektet i Drøbakgt. 1** og til **Rapporten til BU 22.03.2012: STATUSOPPDATERING BOMILJØPROSJEKTET I DRØBAKGT.1 OG BOMILJØSATSNING I ARENDALSGT.3 og DANNEVIGSVN.7**

Statusrapporten viser til viktige faktorer for arbeidet og disse er lagt inn i utarbeidelsen av en Plan for Områdeløft for Søndre Åsen. (vedlagt)

Noen viktige erfaringer fra arbeidet som er beskrevet i statusrapporten og som er videreutviklet i Planen for Områdeløft:

- et *samhandlende nettverk* for gjennomføring av fysiske og sosiale aktiviteter som kunne bidra til en bedring av oppvekstforholdene og bomiljøet for barn og unge som bor i gården.
- et *felles ansvar og samhandling* mellom bydel, Boligbygg og beboere for å utvikle tiltak
- gode *samarbeidsrutiner* mellom bydel og Boligbygg
- en sterk samordning av bydelens tjenesteapparat

- en aktivt og stabilt gårdstyre

- en Bomiljøkonsulent med tydelig funksjoner som:

- å ha et overblikk for at ting fungerer og fange opp avvik
- å ha en koordinerende rolle mellom beboer, bydel og Boligbygg.

Bomiljøkonsulentens tilstedeværelse og tilgjengelighet er viktig faktor for både bydel, Boligbygg og beboer.

I en arbeidsgruppe fra HOS avdelingen, BOU ved SALTO koordinatoren og fra KON avdelingen samt tverrfaglig møter med avdelingsdirektørene, er det utarbeidet en Plan for et Områdeløft for Søndre Åsen.

Saksfremstilling

Siden 2012 er forbedringer ved bomiljøene ved kommunale gårder i Drøbakgate 1 og ved Dannevigsvæien 7 / Arendalsgate 5 ivaretatt ved en utvikling av et mer systemisert samarbeid og samordning.

Bomiljøkonsulent stillingen er blitt en fast stilling, et Område Team for Sagene Torg er etablert for og systemiserer arbeidet blant tjenestene i bydelens tre avdelinger og andre som gjør en innsats for et bedre bomiljø i gårdene her.

Koordineringen, tilgjengeligheten og informasjonen er kjernen for vedlikehold av resultatene.

HOS innkaller til møter, sprer informasjon, fordeler oppgaver og koordinerer for felles aktivitetsplaner i området.

De også har ansvar for løpende beboer kontakt og er en forlenget arm for Boligbygg.

Beboere og Boligbygg har jevnlig møter med bydelens tjenester, har jevnlig kommunikasjon med Bomiljøkonsulentene og deltar på faste møter angående flere forhold.

Utover dette har:

BOU har etablert sommerklubb for barn og unge i lokalene ved Drøbakgate 1 eller på Sagene Internasjonal og Flerkulturell Frivilligsentral (SAIFF). Tilstedeværelse gjør at barn og unge som ellers ikke ville delta gjør det når tiltakene skjer i nærheten av sine hjem.

KON organiserer verkstedsprosjekter som kan bidra til økt trygghet i nærmiljøet, på torgplassen og kulturtiltak med faste innslag av gratis familieprogrammer.

SALTO koordinatoren og bydelspolitiet deltar også på faste Område team møter og aktiviteter.

Felles lokalene i første etasjen i Drøbakgate 1 og i Arendalsgate 5 / Dannevigsvæien 7 gjør at beboere har et sted for å komme med informasjon og for å få råd fra bomiljøtjenestens bomiljøarbeidere.

Felles lokalene gir også beboere et sted å samles på kveldene og i helgene.

Dette beskriver noe av arbeidet som gjennomføres for å vedlikeholde gode resultater og som vi legger inn i hvordan vi planlegger arbeidet for innsatsen på området Søndre Åsen.

I området Søndre Åsen finns det 761 kommunale gårder i Bydel Sagene. Dette utgjør 35 % av alle kommunale gårder i Bydel Sagene. Flere utfordringer er skissert i Planen.

Områdeløftet krever et større engasjement fra flere ressurser i nærmiljøet på bakgrunn av komplekse samfunnsmessige endringer og forhold som preger området. Skoler, frivillige organisasjoner og beboere som er interessert i et bedre miljø for hele området er inkludert i planens helhetlig prosess for utviklingen.

Det er et overordnet mål at dette skal føre til tryggere oppvekstvilkår for barn og sine familier.

Organiseringen og Målsetting og Metodikk

Organiseringen og målsettingene er skissert i planen.

Utgangspunktet for strategier og tiltak er i henhold til problemstillinger som er skissert i utfordringene for området som leses i Planen.

Strategier og tiltak

Områdeløft er gjennomført i andre bydeler i Oslo og i flere land.

En strategi er å følge opp resultater og erfaringene med andre som arbeider med metoden Områdeløft eller også kalt Kvartalsløft. Vi har hatt en erfaringsutveksling med Bydel Bjerke, en arbeidsgruppe fra Groruddalsatsingen og deltatt på erfaringsseminarer angående Områdeløft i regi av Husbanken i løpet av 2012 og i regi av ICLEI, et europeisk nettverk; Local Governments for Sustainability.

Det skal opprettes kontakt med Husbanken og forskningsinstitutter for fagkompetanse tiltak, evaluerings muligheter og idéutvikling for mulig, formelt prosjekt samarbeid hvis dette er ønskelig og mulig.

En annen viktig strategi er å ha et langt tidsperspektiv for bærekraftige endringer i området.

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

Planen inneholder tiltak som er basert på tjenestenes og organisasjonenes arbeidsplaner for inneværende budsjett år. Tiltakene blir revidert for hvert arbeids og budsjettår.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar orientering om områdesatsingen på Søndre Åsen som skissert i planen til etterretning.

BYDEL SAGENE

Helge Jagmann
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

Plan for Områdeløft Søndre Åsen

PLAN FOR OMRÅDELØFT* SØNDRE ÅSEN

**en samordning av tjenester, frivillige organisasjoner, og tiltak for å bedre forhold i kommunale bomiljøer og nærmiljøet på Søndre Åsen.*

Søndre Åsen

1. INNLEDNING

Et Områdeløft på Søndre Åsen iverksettes i henhold til innsatsområdet 8 - Områdesatsing; i bydelens handlingsplan mot fattigdom; Hvordan redusere og forebygge barne- og familiefattigdom i Bydel Sagene.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe bestående av en representant fra bydelens tre avdelingsområder:

Ide Hultqvist; leder Boligkontoret; Helse og sosialavdeling

Susan Guerra, enhetsleder Enhet for bærekraft; Kultur og nærmiljøavdeling

Tone Kronquist, SaLTo – koordinator; Barn og ungeavdeling

Gruppen har som mandat å lage en plan som en del av svaret til Bydelsutvalgets VH 12:

Bolig

Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren komme med en skriftlig eller muntlig redegjørelse for områdesatsingen i de kommunale gårdene rundt Sandaker / Åsen. Det bør også bli vurdert hvordan man samtidig skal holde ved like det som er oppnådd etter likedan satsing i Drøbaksgata 1. og Arendalsgata. 3.

Denne områdesatsningen baserer seg på metodikk og erfaringer gjort i bo-og

nærmiljømiljøprosjekter ved Drøbakgt.1 / Sagene Torg, bomiljøsatsningen i Arendalsgt.3/Dannevigsvn.7 og fra medvirkingsprosjekter ved utviklingen av Arne Gjestis Plass, Lilleborgbanen, Bjølsenparken og Sagene samfunnshus. Det er etablert en god praksis i å arbeide på tvers for et bedre bomiljø i kommunale gårder og for en bærekraftig nærmiljøutvikling rundt Drøbaksgata 1; Sagene samfunnshus; Arne Gjestis plass; friområdet ved Sandefjordgate, Lilleborgbanen og bomiljøet i Dannevigsvn.7 og Arendalsgate 3.

Områdeløftet i Søndre Åsen er likevel større både i omfang og kompleksitet.

Grunnlaget for denne planen er lagt i møter med tjenestene, frivillige og andre som er representert i tiltakene nedenfor.

Følgende føringer fra planen, Hvordan redusere og forebygge barne- og familiefattigdom i Bydel Sagene gjelder for et Områdeløft på Søndre Åsen:

- *Det skal i gangsettes et Områdeløft på Søndre Åsen der Kultur og nærmiljøavdelingen, Barn- og ungeavdelingen, Helse- og sosialavdelingen, skolene, barnehagene, Salto, frivillige, Boligbygg og beboerne skal delta.*
- *Haarklous Plass skal utvikles som følge av medvirkningsprosesser hvor man blir kjent med beboernes behov og ønsker for friområdet. Målet med utbedringene av Haarklous Plass, er at plassen blir en møteplass for alle beboere og styrker muligheten for, trygghet og fysisk rekreasjon i området. Utviklingen skal legge vekt på folkehelse og bygge på universal utforming. Beboere fra både private og kommunale gårder skal engasjeres.*
- *Styrke samarbeidet med Sagene Frivillighetssentralen på Sandakersenteret, for å se på mulighetene for å utvikle tilbud som for eksempel byttesentral, leksehjelp, følgetjeneste og norskopplæring med et særlig fokus på nærmiljøet omkring Søndre Åsen.*
- *Gjøre forsøk med "områdeteam" der skole, NAV, barnevern og helse/hjemmebaserte tjenester jobber samordnet med beboere i området Søndre Åsen.*
- *Søke om midler for å etablere et "kulturell bæremeis" program som et felles kulturtilbud til førskolebarn som en del av områdesatsningen på Søndre Åsen*

Det finns flere tiltak innen innsatsområdet Områdesatsningen som ikke tas med i denne planen fordi de gjelder geografiske områder utenfor Søndre Åsen.

Mål for Områdeløftet:

- Bruke nærmiljøutvikling og boligsosialt arbeid i en områdesatsning for å motvirke helsemessige og sosiale konsekvensene av fattigdom.
- Beboerne i området Søndre Åsen skal ha et bo- og nærmiljø der de føler seg trygge, trives og utvikles. Det skal være et spesielt fokus på barn og unges oppvekstvilkår.

- Sikre barn og unges deltakelse på sine arenaer og skape nye møteplasser for lek, læring og aktivitet.
- Beboere i området Søndre Åsen skal ha mulighet til å medvirke i arbeidet.
- Friområdet Haarklous Plass skal bli en levende møte- og aktivitetsplass for alle beboere i området.
- Sikre kommunale beboere tilgang til fellesarenaer og deltakelse i aktiviteter.

Fakta om nærmiljøet

Friområder

Bydelen forvalter flere friområder på Søndre Åsen som vi ønsker å ta i bruk. Disse er:

- Haarklous plass: Totalt ca. 6.100 m², hvorav ca. 4.500 m² vest for Kyrre Grepps gt. og ca. 1.600 m² øst for Kyrre Grepps gt.
- Torshovparken: Ca. 40.000 m²
- Torshov kirkepark: Ca. 14.500 m²
- Åsenhagen: Ca. 4.350 m²

Alle områdene fungerer som møteplasser hvor folk kan delta i sport og andre aktiviteter, lufting av hunder, turer, vinteraktiviteter, lekeområder for småbarn og organiserte lagaktiviteter som volleyball.

Plassen som er minst benyttet og utviklet er Haarklous Plass. Områdeløftet har et fokus på å utvikle denne til en levende møteplass for beboere i området og det er også et mål at det skal fungere som et knutepunkt for nye aktiviteter.

Frivillige organisasjoner / Institusjoner

Frivillige organisasjoner

Det finns minst ni frivillige organisasjoner som har tilbud i nærmiljøet. Disse tilbyr aktiviteter innen idrett, musikk, teater og sosiale tjenester for folk i alle aldrer.

Bydelen har innledet et konkret samarbeid med Sagene Frivillig sentral for å etablere en juniorklubb i sentralenes lokaler på Sandaker.

Skoler / Menigheter

Lilleborg og Nordpolen skoler samler elever fra blant annet området Søndre Åsen. Begge skolene har aktivitetsskole tilbud og foreldregrupper organisert i Foreldrenes Arbeidsutvalg (FAU).

Torshov og Lilleborg menighet har aktiviteter innen kultur, musikk og teater åpen for alle i området.

Barnehager

Torshov området har flere barnehager og fire ligger i nærheten av Haarklous Plass. Disse representerer stabile ressurser for et Områdeløft.

Borettslag

Det finns private borettslag som grenser til Haarklous Plass side om side med flere kommunale gårder. De private gårder blir også invitert i medvirknings prosesser og dialog treff for å komme med innspill til utviklingen av Haarklous Plass sammen med familier som bor i kommunale gårder.

Kommunale boliger

- I området Søndre Åsen er det 761 kommunal boliger. Dette utgjør ca. 35 % av bydelens kommunale boliger.
- Disse er fordelt på 4 store gårdskvartaler og 5 enkeltstående boligblokker. Ett av kvartalene (kvartal 6) er et sameie der kommunen nå eier under halvparten av leilighetene.
- De fleste leilighetene på Søndre Åsen er 1- og 2-roms boliger. Men noen av gårdene har også større familieleiligheter på 3 og 4 rom.
- Flere av gårdene har vært gjennom en rehabilitering av blant annet våtrom. Det er fremdeles store rehabiliteringsbehov igjen i flere av gårdene
- Det er igangsatt arbeid med seksjonering og salg av en av gårdene, Portalgården, etter modell av Kvartal 6. Arbeidet med dette er igangsatt våren 2013.
- Det er pr. mai 2013 registrert 1266 beboere i disse gårdene i folkeregisteret. Av disse er 978 voksne og 288 (32 %) barn under 18 år.
- Det er 127 barnefamilier. Det er noen få voksne par uten barn og resten er enslige husholdninger.

Organisering

Området Søndre Åsen er større både i omfang og kompleksitet sammenlignet med området Sagene Torg. Organiseringen av områdeløftet derfor må møte behovet for koordinering, kommunikasjon og samhandling mellom innsatsgruppene fra bydelen, frivillige og institusjoner; som skolene og borettslag.

På bakgrunn av dette, ønsker vi å ha et koordinerende team; Utviklings Teamet, for å engasjere flere i

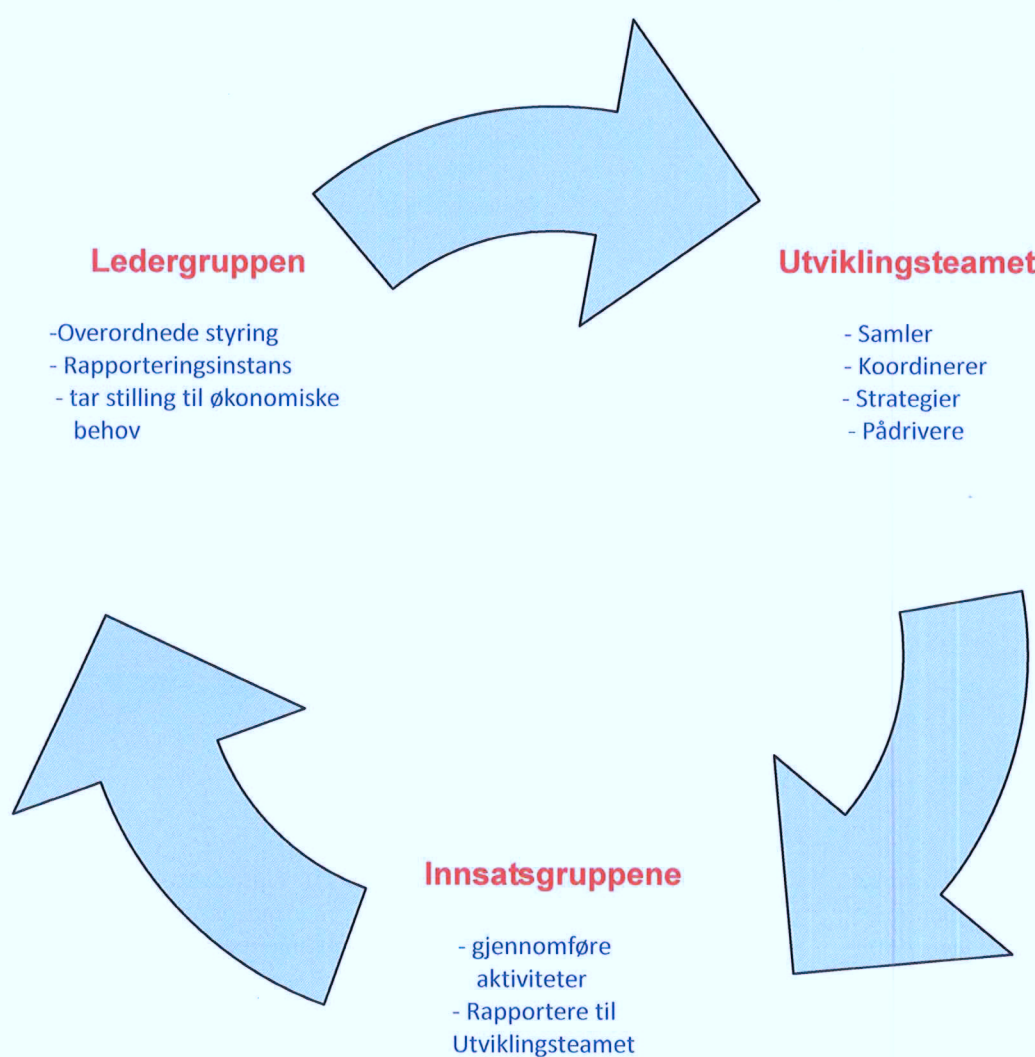
koordineringsarbeidet, informasjonsarbeidet og strategiutviklingen. Deltakere i Utviklingsteamet vil ha ulike ansvarsområder. Informasjon, dokumentasjon, utredning og strategisk grep er eksempler på noen av disse.

Områdeløftets Innsatsgruppene består av ulike grupper som arbeider med å gjennomføre tiltak og aktiviteter. Dette inkluderer frivillige organisasjoner og andre som ikke nødvendigvis er en del av bydelens tjenesteapparat. Aktivitetene og tiltak må koordineres av Utviklingsteamet.

Diagrammets piler viser et kretsløp, som hentyder den konstante forløp av kommunikasjon og samhandling som må koordineres av Utvikings Teamet.

Bydelens ledergruppe vil ha den overordnede styringen av omfanget for Områdeløftet og til økonomi spørsmål.

Kretsløp diagram og tekstforklaring

Bydelens Ledergruppe:

- Er den overordnede styringsgruppen
- Er rapporteringsinstansen
- Tar overordnede stilling til samlede økonomiske behov

Utviklingsteamet:

- er “endrings agenter”; dette vil si er pådrivere for en helhetlig utvikling av strategier for Områdetløftet på Søndre Åsen
- samler og koordinerer relevant informasjon til ledergruppen, innsatsgruppene og eventuelt andre som beboer, grupper, institusjoner med mer.
- samordner eksterne og interne forhold hvor dette er nødvendig
- legger til rette for medvirkningsprosesser
- skaper nettverk blant innsatsgruppene
- ivaretar sekretariats funksjoner
- samler inn informasjon til et felles aktivitetsplan
- vurderer økonomiske behov
- innhenter rapportering og dokumentasjon

Innsatsgruppene:

- består av de som ønsker å gjøre noe i området Søndre Åsen i forhold til Innsatsområdene i denne planen.
- består av ansatte i enheter som har aktiviteter/tiltak/tjenester eller skal igangsette aktiviteter / tiltak / tjenester i området Søndre Åsen.
- innsatsgruppene rapporterer om sin status med aktivitetene og resultater til Utviklingsteamet.

2. OMRÅDETS UTFORDRINGER

- Området Søndre Åsen er et bo område der det er betydelig økonomiske forskjeller mellom beboergruppene. Det finns en blanding av private og kommunale gårder.
- Det finns 127 barnefamilier i de kommunale gårder.
- Det et stort antall familier med sammensatt problematikk.
- Det bor mange personer med sosiale og psykiske problemer.
- Det er bekymring for barn som vokser opp med foreldre med psykiske lidelser eller rusproblemer.
- Enkelte bomiljøer / gårder er preget av åpenlys kriminalitet og rusbruk. Dette skaper utrygghet for alle, særlig barn.

- Det bor en del enslige i flere av de kommunale gårder.
- Vi har lite fakta om beboerne i de private gårdene. Dette ønsker vi å få mer kunnskap om via dette områdeløftet.
- Mange familier mangler gode norskkunnskap som kan skape kommunikasjonsproblemer i barnehage/skole, andre offentlige instanser og i naboforhold.
- Hvilket miljø som omgir boligen, hvilken standard den har og hvor godt tilpasset familiens behov den er, påvirker levekårene.
- I dette området bor mange i trange kommunale leiligheter, hvor mange boliger er dårlig vedlikeholdt.
- Det foregår planer om seksjonering og salg av kommunale boliger i området.

Tilnærming og metode

Nærmiljøutvikling og boligsosialt arbeid som tilnærming for et Områdeløft

Nærmiljøutviklings arbeid er en tilnærming som samordner, koordinerer og iverksetter tiltak for en endring og forbedring av fysiske og sosiale forhold i et nærmiljø som er bærekraftig. Boligsosialt arbeid retter seg mot bestemte kommunale gårder og engasjerer både gårdeier og beboere til en fornyelse av bolig standard og trivselsnivå.

Nærmiljøarbeid og boligsosialt arbeid gir beboere mulighet for å medvirke i en endringsprosess som fører til trygge og trivelige bo-og sosiale forhold. Tiltak kan kompensere for trangboddhet og manglende fritids og helse muligheter på grunnlag av dårlig økonomi og tilgjengelighet.

Hvordan vi velger å se på begrepene Områdeløft - Nærmiljø – Bomiljø – Beboer

Områdeløft er en satsning som kjennetegnes av

- et begrenset, konsentrert område
- en helhetlig utvikling (fysisk, sosial, kulturell og miljømessig)
- en lokal forankring der beboere definerer problemer og løsninger

Et nærmiljøperspektiv på et områdeløft forutsetter at vi

- betrakter nærmiljøet som en viktig ramme rundt bomiljøer
- ser sammenhengen mellom nærmiljøets kulturinstitusjoner, skoler, fritidsgrupper og interessegrupper
- styrker og koordinerer nettverk som et middel for å motvirke fattigdommens konsekvenser for beboere i kommunale gårder

Et bomiljøperspektiv på et områdeløft forutsetter at vi

- betrakter bomiljøet som en viktig del av nærmiljøet
- at vi koordinerer prosesser for beboerdeltakelse som kan bidra til å øke livskvalitet, tilhørighet og trygghet
- tilrettelegger og koordinerer fysiske forbedringer og sosiale tiltak

Et individuelt beboerperspektiv forutsetter at vi

- betrakter den enkelte beboer som sentrum for bo - og nærmiljøutvikling
- arbeider for at alle som vil, får muligheten til å delta
- arbeider for at den enkelte får hjelp til selvhjelp

3. TILTAK

Tiltakene er fleksible og tilpasset tid og sted, i forhold til ønsker og behov fra beboere og andre aktører i området. Det må gjøres i henhold til tilgjengelig resurser og andre forhold som kan påvirke hva som er mulig å gjøre.

Tiltakene er innenfor følgende områder:

- INNSATSOMRÅDE: NÆRMILJØ OG KULTUR
- INNSATSOMRÅDE: UTE OMRÅDER
- INNSATSOMRÅDE: FRIVILLIGHET
- INNSATSOMRÅDE: BOMILJØ (FYSISK OG SOSIALT)
- INNSATSOMRÅDE: UTVIKLING AV DEN KOMMUNALE BOLIGMASSEN
- INNSATSOMRÅDE: INDIVIDUELLE TJENESTER TIL BEBOERE
- INNSATSOMRÅDE: FRITIDSTILTAK BARN OG UNGE
- INNSATSOMRÅDE: RUS OG KRIMINALITETSFOREBYGGING